

Інститут педагогіки НАПН України

ISSN 2411-1317

УКРАЇНСЬКИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ
ЖУРНАЛ

№ 4

2015

UKRAINIAN
EDUCATIONAL
JOURNAL

---

*Фахове періодичне видання
Інституту педагогіки
НАПН України*

Київ – 2015

**УКРАЇНСЬКИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ
ЖУРНАЛ
UKRAINIAN
EDUCATIONAL
JOURNAL**

З М І С Т

ВСТУПНЕ СЛОВО ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА 5

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
ПОРІВНЯЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

Локшина О. І.
COMPARATIVE EDUCATION IN UKRAINE:
TRAJECTORY OF DEVELOPMENT 7

Patricia K. Kubow, Paul R. Fossum
COMPARATIVE EDUCATION IN THE USA 19

Марія Мензон
ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА:
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНЕ ПОЛЕ У МІКРОСВІТІ 30

Сокол М. О.
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ЕКСПЛІКАЦІЇ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПОНЯТЬ: ЛЮДИНА –
ІНДИВІД – ОСОБИСТІТЬ 51

Хриков Є. М.
АНАЛІЗ СТАНУ ДОСЛІДЖЕНОСТІ НАУКОВОЇ
ПРОБЛЕМИ У ГАЛУЗІ ПОРІВНЯЛЬНОЇ
ПЕДАГОГІКИ 57

Цюра С. Б.
МЕТОДОЛОГІЯ ПОРІВНЯЛЬНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ: ПРИНЦИПИ, ОСОБЛИВОСТІ 65

Штомпель Г. О.
ПІСЛЯДИПЛОМНА ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА:
ВИКЛИКИ КОМПАРАТИВІЗМУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ 73

Шарл Волгутер
ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА МІЖНАРОДНА
ОСВІТА: МИНУЛЕ, СЬОГОДЕННЯ, МАЙБУТНІЙ
РОЗВИТОК І ЗНАЧЕННЯ ЦЬОЇ ГАЛУЗІ НАУКИ 82

**ТЕОРЕТИЧНИЙ ВИМІР ПОРІВНЯЛЬНО-
ПЕДАГОГІЧНИХ РОЗВІДОК**

Бессєдіна А. А.
ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИМІР
ЗДОРОВ'Я СПРЯМОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 96

Волинець Л. Л.
ІДЕЇ ГУМАНІЗАЦІЇ ОСВІТИ У ФІЛОСОФІЇ ЕДГАРА
МОРЕНА 104

Гоштанар І. В.
ПОНЯТТЯ «ЕСТЕТИЧНОЇ НЕОБХІДНОСТІ» В
ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ Й. Ф. ГЕРБАРТА 114

Маріуц І. О.
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ГУМАНІЗАЦІЇ ШКІЛЬНОЇ
ОСВІТИ: ПОГЛЯДИ УЧЕНИХ ЗАРУБІЗЖЯ 120

ISSN 2411-1317

**УКРАЇНСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
ЖУРНАЛ
ЗАСНОВНИК - ІНСТИТУТ
ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ**

Науковий журнал
№ 4, 2015

Свідоцтво про державну реєстрацію
Серія КВ № 20737-10537Р від 30.04.14

Передплатний індекс 86291

Видається з січня 2015 року

Наукова рада

КРЕМЕНЬ В. Г., дійсний член НАН України,
д. філос. н., проф., голова наукової ради журналу
ГРИНЕВИЧ Л. М., к. пед. н., Голова Комітету
з питань науки і освіти ВР України, народний
депутат України

ГУРЖІЙ А. М., дійсний член НАПН
України, д. техн. н., проф.

ЛУГОВИЙ В. І., дійсний член НАПН
України, д. пед. н., проф.

ЛЯШЕНКО О. І., дійсний член НАПН
України, д. пед. н., проф.

ОЛІЙНИК В. В., дійсний член НАПН
України, д. пед. н., проф.

ПАЛЬЧЕВСЬКИЙ Б. В., дійсний член
Бел. АО, д. пед. н., проф.

САВЧЕНКО О. Я., дійсний член НАПН
України, д. пед. н., проф.

СУХОМЛИНСЬКА О. В., дійсний член
НАПН України, д. пед. н., проф.

СЯО СУ, д. пед. н., професор Інституту
порівняльної педагогіки Пекінського
педагогічного університету (Китай)

Редакційна колегія

ТОПУЗОВ О. М., д. пед. н., проф.,
головний редактор

ГОЛОВКО М. В., к. пед. н., доц., с. н. с.,
заступник головного редактора

ЗАСЄКІНА Т. М., к. пед. н., с. н. с.,
заступник головного редактора

АКІРІ І. К., д. фіз.-мат. н., конференціар
(доцент) (Республіка Молдова)

БЕРЕЗІВСЬКА Л. Д., д. пед. н., проф.

БІБІК Н. М., дійсний член НАПН України,
д. пед. н., проф.

БУРДА М. І., дійсний член НАПН України,
д. пед. н., проф.

БУРИНСЬКА Н. М., д. пед. н., проф.
ВАСЬКІВСЬКА Г. О., д. пед. н., с. н. с.

Равчина Т. В.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ
ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ
В КОНТЕКСТІ ТЕОРІЇ КОНСТРУКТИВІЗМУ 129

Царик О. М.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ
(ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД) 137

Чистякова І. А.

ФЕНОМЕН ДИСТРИБУТИВНОГО ЛІДЕРСТВА В
УМОВАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ 145

Шпарик О. М.

ПРОБЛЕМА ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ НАВЧАННЯ В
ДОСЛІДЖЕННЯХ УКРАЇНСЬКИХ УЧЕНИХ ТА
НАУКОВЦІВ БЛИЗЬКОГО ЗАРУБІЖЖЯ 152

**ОСВІТНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ
У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ**

Гаджієв Асіф Хатабала оглу,

Ганділов Рафік Таги огли

О ЛИЧНОСТНО-ОРИЕНТИРОВАННЫХ
ШКОЛЬНЫХ УЧЕБНИКАХ 165

Джурило А. П.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ОСВІТНИМИ
СИСТЕМАМИ У ЗАРУБІЖЖІ: ЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ І
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ 170

Заячук Ю. Д.

СТРУКТУРНІ РЕФОРМИ ТА РЕФОРМИ ОСВІТНЬОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ В РАМКАХ СУЧАСНОГО
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ ВИЩОЇ ОСВІТИ .. 179

Гриненко Д. В.

НАВЧАННЯ ВПРОДОВЖ УСЬОГО ЖИТТЯ
В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ
ІНШОМОВНОЇ ОСВІТИ 187

Овчарук О. В.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗРОБКИ ТА
ВПРОВАДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ КУРСІВ З ПИТАНЬ
ДЕМОКРАТИЧНОГО ГРОМАДЯНСТВА 193

Поголиша Л. В.

РАЗВИТИЕ КУРРИКУЛУМА – ОСНОВА
МОДЕРНИЗАЦИИ ШКОЛЬНОГО УЧЕБНИКА 205

Регейло І. Ю., Базелюк Н. В.

ОСВІТНЯ СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ
ПРОГРАМ ДОКТОРСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ В
УНІВЕРСИТЕТАХ ФІНЛЯНДІЇ 214

Сбруєва А. А.

РОЗВИТОК ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ФІНАНСОВО-
ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ 228

ВАНУШЕНКО М. С., дійсний член НАПН України, д. пед. н., проф.
ВЕЛИЧКО Л. П., д. пед. н., проф.
ГЛОБІН О. І., к. пед. н., с. н. с.
ГОЛУБ Н. Б., д. пед. н., проф.
ДІЧЕК Н. П., д. пед. н., проф.
ЖУК Ю. О., к. пед. н., доц.
ІМАШЕВ Г. І., д. пед. н., проф. (Республіка Казахстан)
ІЛЬЧЕНКО В. Р., дійсний член НАПН України, д. пед. н., проф.
КАЛІНІНА Л. М., д. пед. н., проф.
КИЗЕНКО В. І., к. пед. н., с. н. с.
КРИЛОВЕЦЬ М. Г., д. пед. н.
КРИШМАРЕЛ В. Ю., к. філос. н., с. н. с., відповідальний секретар
КУРАЧ Л. І., к. пед. н., с. н. с.
ЛАПІНСЬКИЙ В. В., к. фіз.-мат. н., доц.
ЛОЗА Л. М.
ЛОКШИНА О. І., д. пед. н., проф.
МОРОЗ П. В., к. пед. н., с. н. с., відповідальний редактор
МАЛЬОВАННИЙ Ю. І., член-кореспондент НАПН України, к. пед. н., с. н. с.
МЕЛЕШКО В. В., к. пед. н., с. н. с.
НАДТОКА О. Ф., к. пед. н., с. н. с.
ПІДДЯЧИЙ М. І., д. пед. н., проф.
ПОМЕТУН О. І., член-кореспондент НАПН України, д. пед. н., проф.
ПУЗІКОВ Д. О., к. пед. н.
РЕДЬКО В. Г., к. пед. н., доц.
СМОЛІНЧУК Л. С., к. пед. н., с. н. с.
ТРАН ДУК ТУАН, асоційований проф. (доцент) (В'єтнам)
ЦИМБАЛАРУ А. Д., д. пед. н., с. н. с.
ЯНОВИЦЬКА Н. І., к. пед. н.
СЕВАСТЬЯНОВА Д. О., технічний секретар
ГРИНЕНКО Д. В., перекладач

Редактор – **БАРТОШ С. В.**

Верстка, дизайн – **ЛУК'ЯНЕНКО Л. В.**

Журнал є науковим фаховим виданням у галузі педагогіки. Наказ МОН України № 1021 від 07.10.2015 року.

Затверджено вченою радою Інституту педагогіки НАПН України
Протокол № 11 від 26 листопада 2015 року.

Адреса редакції:
Україна, 04053, м. Київ,
вул. Артема 52-д, кабінет 213

Контактний телефон (044) 481-37-72
Електронна пошта
nauk_org_undip@ukr.net

Чернякова Ж. Ю.

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МОДЕЛЕЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ 242

Шевлякова-Борзенко И. Л.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УЧЕБНИК-НАВИГАТОР ДЛЯ УЧРЕЖДЕНИЙ ОБЩЕГО СРЕДНЕГО ОБРАЗОВАНИЯ: МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ 251

РЕЦЕНЗІЇ, ОГЛЯДИ, АНОНСИ

Пуховська Л. П.

РЕЦЕНЗІЯ НА КОЛЕКТИВНУ МОНОГРАФІЮ «СВІТОГЛЯДНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ШКІЛЬНОЇ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ В КРАЇНАХ ЄС ТА США» ... 261

Березівська Л. Д.

РЕЦЕНЗІЯ НА ХРЕСТОМАТІЮ «ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА: МЕТОДОЛОГІЧНІ ОРІЄНТИРИ УКРАЇНСЬКИХ КОМПАРАТИВІСТІВ» 263

УКРАЇНСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ UKRAINIAN EDUCATIONAL JOURNAL

*Редакція може не поділяти думку авторів.
Автори несуть відповідальність
за достовірність інформації у статтях,
точність назв, прізвищ та цитат.*

Офіційний сайт «Українського педагогічного журналу»
<http://uej.undip.org.ua/index.php/euj>

*Веб-сторінка часопису на сайті Інституту педагогіки
НАПН України*
http://www.undip.org.ua/news/ukrainian_educational_journal.php

Сторінка видання на Facebook:
<https://www.facebook.com/ukr.edu.journal>